

Polica Dubova

Družba Piano

*Za Kajo in Dominika
in vse Maje*

*Alenka Bevčič
Jutro na obzorju*

Če najdem štiriperesno deteljico, mi bo uspelo. Našla jo bom. Moram jo najti! Čepim sredi polja in brskam. Usedem se v travo in z rokami pregledujem deteljico za deteljico. Nič. Premaknem se do druge blazinice deteljic. Našla jo bom, pa če jo iščem do večera! Še nikoli je nisem iskala. Zdaj pa jo moram najti. Kako naj bom sposobna živeti, če še drobne deteljice ne znam najti? Tukaj je. Ne. Samo dve navadni, triperesni sta se sprijeli skupaj. Brskam dalje. Končno! Prvič jo držim v roki. Previdno jo odtrgam. Gledam jo, kot da je rešitev vseh mojih težav. Tako majhna, nebogljena je. Ena rastlinica naj bi premaknila goro.

Nisem se zavedala, da so mi otrpnile noge in hrbet. S težavo se vzravnam. Sonce še kar pripeka, čeprav bo kmalu večer. Poznoseptembrski dan je bil vroč. Prevroč. Kot da se poletje noče posloviti. Poletje, vztrajaj! Ne maram dolgih jesenskih dni, ko se megle vlečejo po dolini od jutra do večera. Ne maram dežja. Ne maram zime, ki pride potem. Hočem živeti! Pozimi se zavlečem vase in spim. Kot medvedi.

Ozrem se po pokrajini. Stojim med polji. Soncu se nastavljajo še zadnje poljščine. V daljavi vidim nekaj kmetov. Predaleč so, da bi razločila obraze. Vsak hiti na svojem koščku zemlje. Ob robu doline so zadnje vaške hiše. Opomin, da je civilizacija blizu. S ceste slišim avtomobile, čeprav jih ne vidim. Samo polja in na koncu hribe. Za mojim hrbtom, na koncu hribovske verige, se pne

Snežnik. Kot bi vso pokrajino vzel pod svojo perut. Mogočen je in hkrati pomirljiv. Pot pred mano se za nekaj metrov dvigne. Zbudim se iz zamaknjenosti in odmerim korake do majhne kotanje. Sedem v travo. Zemlja je topla. Energija sonca puhti iz nje. Sedim in razmišljam. Ne vem, o čem, ne vem, kaj. Samo sedim. Deteljico previdno spustim v žep srajce. Ne smem je izgubiti. Naslonim se na komolce in globoko vdihnem razgreti zrak. Duša poleti. Leti čez polje, se poigra z metulji, vdihne vonj zadnjih poljskih cvetlic, se dvigne nad oblake, vedno bliže soncu. Koliko časa je minilo, odkar sem zadnjič letela! Sanjala sem, da bom rešila svet. Imela sem toliko načrtov. Vsi so bili izvedljivi. Vsi. Potem pa mi je čas spolzel med prsti. Poteptala sem ga, brez misli, brez občutkov. Ker je bilo tako prav. Mislila sem, da je tako prav.

Poskušam se spomniti svojih sanj. Srečna. Samo ta trenutek. Sanje, kje ste? Ste še v meni? Kot prozorna koprana, stkane iz najtanjših niti. Neskončno mehke, občutljive. Neskončno varne. Kot pajčevina. Pajek, ki tkeš sanje, kje si? Jih boš še kdaj tkal? Ne zganem se. Napol ležim v travi in poslušam. Če se zganem, lahko uničim vse in potem ne bom nikoli vedela, ali še nosim pajka v sebi. Vem, da ga. Čutim, kako se zgane. Čisto počasi, previdno. Zlagoma tke nitko. Eno samo. Prešibka je, da bi jo zagrabila, pocukala in videla, kaj je na koncu.

Nadaljujem pot po kolovozu. Pridem do borovcev. Veter zašumi skozi vrhove. Krava na pašniku me gleda s svojimi velikimi začudenimi očmi. Nasmehnem se ji. Ko bi vedela, kakšne misli se budijo v meni. Kdo ve, kakšne

skriva njeno veliko kravje srce. Pospešim korak. Skoraj tečem. Zasopla pridem do razvalin gradu. Stoji samo še stolp. Nekaj podrtih zidov se skriva med koprivami. Nad njimi sence starodavnih lip in kostanjev. Neme priče življenja pred stoletji. Spomin na neki drugi svet. Zajamem sapo, se za trenutek ustavim in potem stečem. Vračam se po cesti. Pokrajina me več ne zanima. Makadamska cesta je pusta. Mimo bežijo sledovi človekove uničevalne vsemogočnosti. Kup kamenja, ostanek čiščenja nekega dvorišča, naprej kurji gnoj, nekaj prastarih opek, ki so ostale pri zidavi kdo ve čigave hiše ... Tečem mimo. Ponenjuje mi sapa, a se ne ustavljam. V pljučih mi piska, jaz pa tečem. Tik pred vasjo se po nebu razlije barva. Nebeški slikar je razlil svojo kanglico. Žareče rdečo barvo zahajajočega sonca. Obstanem. Nemo strmim v lepoto, ki jo velikodušno ponuja narava. Žal mi je, da nimam fotoaparata. Ljubimca za trenutke večnosti. Stari ljudje so verjeli, da rdeče nebo napoveduje kri. Vojno. Mraz mi leže na dušo.

2

»Mama, kje si bila tako dolgo?«

Majhne otroške oči se očitajoče zazrejo vame. Moj sin terja odgovor. Objamem ga.

»Na sprehod sem šla.«

»Zakaj pa nisem šel s teboj?«

Nasmehnem se. Pri svojih petih letih je Anže radoveden kot miška. Njegovi zakaji se začnejo zjutraj in ne utihnejo do večera.

»Prav res. Kje pa si bila tako dolgo? Izgineš za cele ure, jaz pa doma delam,« očita še Matej.

Na srečo vsaj Tina nič ne reče. Mirno sedi pri odprtem zvezku in piše naloge, kot da ni sveta okrog nje. Vseeno mi zavre kri.

»Ne smem imeti nekaj časa samo zase?« Obrnem se k Mateju. »Moram biti vedno popolna gospodinja, vedno vsem na razpolago?« Ubila bi ga. Vedno samo on, vedno je samo njemu težko, vedno samo on dela. Jaz pa se včasih počutim kot omara, ki jo je kupil. Kot gospodinjska pomočnica, ki mora biti na razpolago njemu in otrokoma dan in noč. Kot robot, brez čustev, želja, misli ... Nekaj samoumevnega.

»Misliš danes pripraviti večerjo?« ne odneha.

»Pa jo ti enkrat pripravil!«

»Jaz? Pa kaj je s tabo?«

»Nič. Pusti me pri miru.«

Anžeta vzamem v naročje in pogledam, kako daleč je Tina z nalogami. Tudi večerjo pripravim. Pomirila sem se. Anžetu preberem pravljico. Tina posluša, čeprav že davno sama bere. Oba se stisneta v mojem naročju. Uživam v njuni nežnosti.

Z Matejem končava pred televizijo. Vsak na svoji strani kavča. Brez besed. Limonada. Ljubezenski prizor na zaslonu. Zavzdihnem. Kdaj bom jaz doživela kaj takega?

Spat grem. V polsnu začutim roke na svojih prsih. Nekaj zamomljam. Ne morem se zbuditi. Tako sem utrujena.

»Pusti me spati. Ne morem.« Roka me spusti.

3

»Hej, Maja, kaj je s tabo? Nič več se ne slišiva, da ne govorim o tem, da se celo večnost nisva videli.« Nataša na drugi strani. Moja najboljša prijateljica. Še iz šolskih dni. Skupaj sva drgnili klopi v srednji šoli. Po poroki, ko so se prijatelji porazgubili, je ostala samo ona.

»Saj veš, delo ...« se izgovarjam.

»Ja, saj je pri meni isto.«

»Prideš na kavo?«

»Zdaj ne morem. Nekaj ti moram povedati.«

»Kaj pa? Imaš ljubimca?« se zarežim v mobitel.

»Ne. Zrihtala sem ti posel.«

»Kaj si? Kakšen posel? Saj že imam službo.«

»Tista tvoja služba itak ni zate,« me na hitro odpravi, »sicer pa boš lahko delala oboje.«

»Vem. Ampak je le služba z redno plačo. Kakšen posel?«

»Se spomniš Simona?«

»Katerega Simona?« Nataša pozna toliko ljudi, da ji včasih težko sledim.

»Simona, saj veš ... Na faksu sem hodila z njim. Gospod popolno telo z bogatim fotrom.«

»Aha, tisti Simon. In?«

»Srečala sem ga.« Nalašč je skrivnostna.

»Predvidevam, da nista obujala spominov na burno seksualno preteklost,« jo zbodem.

»Ne. Pogovarjala sva se izključno o biznisu, čeprav ... če že omenjaš, v postelji nikakor ni bil slab.«

»Ja, Nataša, to že vem,« se zasmejem. »No, in kaj ima ta tvoj Simon z mano?«

»V glavnem,« nadaljuje, »izkazalo se je, da si je njegov cvenka polni foter omislil novo igračko, Simon mu pa pomaga. Gre za novo revijo, ki se baje od prve številke dobro prodaja.«

»No, in kaj imam jaz pri tem?« Nataši še vedno ne sledim popolnoma.

»Saj veš, če si izmisliš nekaj novega, potrebuješ za to ljudi. Fotografe, na primer. Zato sem Simonu dala tvojo telefonsko.«

Za nekaj trenutkov zavлада tišina.

»Ti si zmešana. Saj nisem fotograf. Sanja se mi ne o profesionalnem fotografiranju.«

»Pa ja. In jaz sem miss sveta. Dobro veš, da so tvoje fotografije dobre. Malo samozavesti, prosim.«

»Ja, dobre so. Ampak za družinski album, ne pa za revijo ali časopis ali karkoli že.«

»Kar še ni, pa še bo. Poskusi, saj nimaš kaj izgubiti. In ob vseh tvojih kreditih in zidavi hiše ti bo nekaj denarja prav prišlo.«

»Matej me bo ubil. Nikoli mi ne bo dovolil.«

»Povej mu, da boš na ta način zaslužila, pa bo takoj za.«

»Ne vem ... Saj veš, da ni nikoli odobral mojega fotografiranja. Zanj je to samo izguba časa in metanje denarja skozi okno. Saj si večkrat slišala, kako mi je to očital. Da o pogajanjih za nov fotoaparatus ne govorim.«

»Matej je cepec,« mirno ugotovi. »In ti to veš.« Samo Nataša mi naravnost pove, kaj misli.

»Ja, okej, poročena sem s cepcem.«

Presenečena sem nad svojimi besedami. Ponavadi ga zagovarjam. Nataša od začudenja obmolkne. Nato nadaljuje.

»Kakorkoli že, Simon ima tvojo telefonsko in ne drzni si ga zavriniti. Vsi vemo, da si dobra in skrajni čas je, da tvoje fotografije vidi še kdo, namesto da se na njih nabira prah.«

Sem res dobra? Fotografiranje so bile vedno nedosegljive sanje. Od malega sem šla povsod s fotoaparatom. Starši so na srečo vedno spoštovali mojo strast in mi kupili cenen fotoaparatus, kaj več pa niso mogli storiti zame. Nikoli ni bilo denarja. Moja prva plača je šla za novega. Še danes ne vem, kako mi je uspelo Mateja prepričati v to. Seveda še zdaleč ni bil profesionalni, potešil pa je najnujnejšo potrebo. Za digitalnega sva kasneje bila pravo vojno. Hotela sem najboljšega, pa čeprav le za strani družinskega albuma. Matej mi zmage najbrž ne bo nikoli odpustil. Objava? Nikoli. Vedno sem dvomila vase in nisem niti poskusila. Ne bi se spodobilo. Saj sem vendar poročena, mati.

Mateju ne omenim ničesar.